

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 881/2022
20.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Иване Рађеновић, председника већа, Владиславе Милићевић и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Анђелка Радосављевић Милинковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране Београд, ВП ... ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2039/21 од 07.12.2021. године, у седници одржаној 20.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2039/21 од 07.12.2021. године у преиначујућем делу из става другог изреке и одлуци о трошковима поступка.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2039/21 од 07.12.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П1 1206/18 од 11.03.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да му на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 150.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, износ од 100.000,00 динара на име претрпљеног страха, износ од 10.000,00 динара на име душевних болова због наружености и износ од 250.000,00 динара на име душевних болова услед умањења опште животне активности, све са законском затезном каматом од 11.03.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца преко досуђених износа из става првог изреке до тражених и то: на име претрпљених физичких болова за износ од још 130.000,00 динара, на име претрпљеног страха за износ од још 20.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због наружености за износ од још 90.000,00 динара и на име претрпљених душевних болова услед умањења животне активности за износ од још 230.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 11.03.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати износ од 12.500,00 динара на име накнаде материјалне штете за трошкове лечења-магнетне резонанце са законском затезном каматом од 07.02.2017. године до исплате. Ставом

четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 144.050,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2039/21 од 07.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке као и решење о парничним трошковима садржано у ставу четвртом изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете поред досуђеног износа ставом првим изреке првостепене пресуде, исплати још и то: на име претрпљених физичких болова износ од 130.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 20.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због наружености износ од 90.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због умањења животне активности 230.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 11.03.2021. године до исплате. Обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 226.350,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 403. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану одлуку применом члана 408, у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да ревизија тужене у односу на преиначујући део из става другог изреке није основана

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводе у ревизији којима се указује да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни суд није ценио, јер се ревизија из овог разлога не може изјавити у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код тужене на радном месту ... у Војној пошти ... . На стрелишту ... – ..., током вежбе гађања коју је организовала тужена, тужилац је дана 17.01.2017. године претрпео повреду на тај начин што је приликом преношења терета – муниције потребне за извођење вежбе, на подлози која није била очишћена од снега и леда, оклизнуо и пао. Вештачењем од стране вештака медицинске струке ортопеда-трауматолога утврђено је да је тужилац критичном приликом задобио тешку телесну повреду менисуса и руптуре лигамената, да је због задобијене повреде оперисан 07.07.2017. године којом приликом му је урађена пластика оштећеног предњег укрштеног лигамента, те да је налазом војне комисије од 10.05.2017. године утврђено да је ограничено способан за војну службу. Тужилац је претрпео физичке болове јаког интензитета од тренутка повређивања у трајању од 5-7 дана, након тога болове средњег интензитета у трајању од 7 дана, а затим болове лаког интензитета који се и даље јављају повремено. Из налаза и мишљења судског вештака неуропсихијатра утврђено је да је тужилац претрпео секундарни страх јаког интензитета који је трајао четири сата, страх средње јаког интензитета у трајању од наредних 10 месеци (док лечење није завршено) који је потом

прешао у слаб интензитет у трајању од наредних месец дана. Због задобијених повреда и последично нестабилности зглоба колена у виду лабавости капсуле и оштећења менискуса, утврђено је (усаглашавањем налаза и мишљења судских вештака) да постоји умањење опште животне активности од 22% (немогућност да се брзо креће уз и низ степенице, да трчи, да се бави спортским активностима). Код тужиоца постоји наруженост у виду видљивог ожиљка у боји коже, цртаст, око 7 цм дужине у виду праве линије са попречним линијама дужине око 2 цм. Тужилац је из својих средстава, а пре извршене операције, обавио снимање колена магнетном резонанцом 05.02.2017. године у радиолошкој ординацији „...“ у ..., за које снимање је платио 12.500,00 динара.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредаба члана 164. Закона о раду и чланова 173. и 174, у вези са чланом 200. Закона о облигационим односима, делимично усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу накнади нематеријалну и материјалну штету (ближе наведену у изреци првостепене пресуде). Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда у погледу одговорности туженог и преиначио првостепену пресуду усвајањем тужбеног захтева преко износа досуђених првостепеном пресудом до тражених тужбеним захтевом (ближе одређено у ставу другом изреке другостепене пресуде), имајући у виду интензитет и трајање физичких болова и страха, проценат претрпљених душевних болова због умањења опште животне активности и наружености који су наступили код тужиоца, као и циљ накнаде нематеријалне штете да се тужиоцу омогући успостављање психичке и физичке равнотеже нарушене повређивањем.

По оцени Врховног суда одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...85/18) прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду и у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом. Сагласно наведеном, послодавац одговара за штету коју запослени претрпи на раду и у вези са радом по општим начелима одговорности према Закону о облигационим односима. Повредом на раду сматра се повреда запосленог која се догоди у просторној, временској и узрочној повезаности са обављањем посла у интересу послодавца. Услови одговорности су да је запослени претрепео штету, да је штета проузрокована на раду или у вези са радом и да не постоје разлози за искључење одговорности послодавца. Основ одговорности може бити кривица послодавца за штетну радњу или пропуштање предузимања радње (члана 154 став 1. ЗОО) или ризик од опасне ствари или опасне делатности независно од кривице (члан 154. став 2, у вези са члановима 173. и 174. ЗОО).

Кривица послодавца се претпоставља, а пошто се ради о оборивој претпоставци послодавац може доказивати да је штета настала без његове кривице, а што у конкретном случају овде тужени послодавац није доказао.

Одредбом члана 173. ЗОО прописано је да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете, а чланом 174. истог закона прописано је да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави. Према члану 177. став 1. и 2. истог закона, ималац се ослобађа одговорности ако докаже да штета потиче од неког узрока

који се налазио ван ствари, а чије се дејство није могло предвидети, ни избећи или отклонити и ако докаже да је штета настала искључивом радњом оштећеника, или трећег лица, коју он није могао предвидети и чије последице није могао избећи, или отклонити. Ималац се ослобађа одговорности делимично, ако је оштећеник делимично допринео настанку штете. Према прописима о безбедности и здрављу на раду послодавац је дужан да рад организује и мере заштите на раду спроведе тако да запослени уз нормалну пажњу може да обавља рад без опасности по свој живот и здравље. Пропуштање ове дужности повлачи одговорност послодавца за штету која запосленом услед тога настане. Наведеној обавези одговара право запосленог на безбедност и заштиту живота и здравља на раду. Сагласно наведеном, запослени има право на безбедност и заштиту здравља на раду, у складу са законом, а послодавац је дужан да организује рад којим се обезбеђује заштита живота и здравља запослених, у складу са посебним законом и другим прописима.

У конкретном случају тужилац је 17.01.2017. године приликом преношења терета-муниције на стрелишту Жича – Краљево током вежбе гађања чији је организатор тужена, претрпео тешку телесну повреду услед пада на подлози која није била очишћена од снега и леда.

Правилан је закључак другостепеног суда да постоји узрочно – последична веза између повређивања тужиоца и одговорности тужене као послодавца, јер околности под којима је тужилац извршавао послове и радне задатке из делатности послодавца када је претрпео повреду, по својој природи, условима и начину обављања представља опасну делатност и садржи ризик од повређивања, па је морала бити организована уз примену посебних мера опреза и контроле, а што у конкретном случају није учињено.

Насупрот наводима ревизије којима се указује да је до повређивања дошло искључиво радњом тужиоца услед његове непажње и да у смислу члана 177. став 2. ЗОО не постоји објективна одговорност тужене, правилно другостепени суд закључује да је остварен основ одговорности тужене као организатора опасне делатности за штету која је настала обављањем такве делатности, имајући у виду начин и услове под којима је тужилац извршавао наложене послове и радне задатке (преношење терета на неочишћеној подлози прекривеној снегом и ледом). Тужена није доказала да је штета у целини или делимично узрокована радњом тужиоца као оштећеног, или трећег лица коју није могла да предвиди, спречи или отклони, па не постоје околности за искључење од објективне одговорности тужене на основу члана 177. ЗОО.

Другостепени суд је правилном применом материјалног права преиначио првостепену пресуду и обавезао тужену да тужиоцу накнади нематеријалну штету у већим износима. Висину досуђене накнаде по свим видовима нематеријалне штете другостепени суд је утврдио правилном применом критеријума из члана 200. ЗОО, имајући у виду да све околности случаја и значај повређеног добра, посебно интензитет и трајање физичких болова, страха и степен опште животне активности и наружености, оправдавају досуђење правичне накнаде нематеријалне штете која има карактер моралне сатисфакције са циљем коме служи, друштвеном сврхом и опште друштвеним приликама.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу члана 165. став 2, у вези са члановима 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

На основу члана 414. ЗПП, Врховни суд је одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија туженог изјављена против одлуке садржане у ставу првом изреке (у потврђујућем делу) другостепене пресуде није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради накнаде штете поднета је 01.11.2018. године, а вредност побијаног потврђујућег дела правноснажне пресуде је 522.500,00 динара, што према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, представља динарску противвредност испод 40.000 евра.

Имајући у виду да се ради о имовинско-правном спору у коме се тужбени захтев односи на новчано потраживање, у коме побијана вредност предмета спора не прелази динарску противвредност 40.000 евра према средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је Врховни суд нашао да је ревизија тужене изјављена против става првог изреке другостепене пресуде недозвољена.

На основу члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Ивана Рађеновић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**